

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลมุขลินี
อำเภอท่าเรือ จังหวัดชลบุรี

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายการทุจริต เกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่างๆ ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ปัญหการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้าโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลมูจลินท์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบเฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประทุมิชอบได้ องค์การบริหารส่วนตำบลมูจลินท์ จึงได้จัดทำแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งจะเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลมูจลินท์

ตุลาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

หน้า

๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒
๔. ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม	๒
๕. กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๔
๖. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
๖.๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต	๕
๖.๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	๕
๖.๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
๖.๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต	๗
๖.๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	๗
๗. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต	๘
๘. มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๙
๙. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะและการติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการ เพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๑๓

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘
ของ องค์การบริหารส่วนตำบลมุขลินี อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

๑. หลักการและเหตุผล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤตินิชอบได้

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบ และการปฏิบัติงานตามมาตรการที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี

การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในองค์กรที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการ มุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

นอกจากนี้ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐได้สำรวจสถานะ และปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรให้นำไปสู่ปรับปรุงและพัฒนาการบริหาร จัดการของหน่วยงาน ให้เป็นไปอย่างมีธรรมาภิบาลและมีมาตรการในการป้องกันการทุจริตภายในองค์กร ได้กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐเปิดเผยข้อมูลตามแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT) ในตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการบริหารงานตามกรอบธรรมาภิบาล และเพื่อขับเคลื่อนการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ให้เป็นไปตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิชอบ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) องค์การบริหารส่วนตำบลมุขลินี จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ที่อาจเกิดการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒.๑ เพื่อประเมินความเสี่ยงการที่อาจเกิดการให้/รับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน

๒.๒ เพื่อกำหนดมาตรการหรือวิธีการป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตของเจ้าหน้าที่

๒.๓ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เป็นธรรม ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๒.๔ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๑ มีมาตรการหรือวิธีการในการป้องกันความเสี่ยง

๓.๒ หน่วยงานบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ปลอดภัยจากรทุจริตและประพฤติมิชอบ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๓.๓ หน่วยงานได้รับความเชื่อมั่นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน

๔. ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

๔.๑ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตของหน่วยงาน สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ได้จัดทำประเด็นความเสี่ยงไว้ด้วยกัน ๔ ประเด็นประกอบด้วย

๑. ความเสี่ยงทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ความเสี่ยงทุจริตด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๓. ความเสี่ยงทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ความเสี่ยงทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) และการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

๔.๒ ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	<p>ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่อาจจะเกิดขึ้น</p> <p>ทุจริต : การใช้อำนาจของรัฐในทางที่ผิด : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต</p> <p>ปัญหา หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือ ธุรกิจตัวกลาง หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริตเนื่องจากความยุ่งยาก (Pain point) อุปสรรคของหรือความต้องการของผู้ขอรับบริการ ในแต่ละจุดสัมผัสของการให้บริการเป็นจุดเสี่ยงหรือเป็นการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใดๆ นำสู่การจ่ายเงิน และค่าธรรมเนียมนอกกระบวน หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่างๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม</p>

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (Risk Management)	การกำหนดมาตรการในการป้องกันการทุจริต ให้สามารถช่วยลดความเสี่ยง ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบ และการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาหรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการ ทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กร จำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นให้องค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี โอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหาร จัดการ และหามาตรการมาป้องกันได้ หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความ เสียหายที่ น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ท การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
สินบน (Bribery)	- ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคล เพื่อให้ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นไม่กระทำการตามที่อยู่จ่ายเงินสินบนต้องการ คำศัพท์ที่สื่อถึงสินบน เช่น เงินแป๊ะเจี๊ยะ เงินใต้โต๊ะ ส่วย ค่าดำเนินการ ค่าอำนวยความสะดวก ค่าน้ำร้อนน้ำชา ค่าหัวคิว เงินทอน - ISO ๓๗๐๐๑ ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมิมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้ง ในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใดๆก็ตาม โดนเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้อภัยในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ

๕. กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริต คอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกัน ควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นการเป็นราชการใสสะอาด สามารถสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการ ให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

กรอบตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งเป็นหลักการ ที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายที่ได้กำหนดกรอบการควบคุมภายในองค์กร ไว้ด้วยกัน ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ – คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ – องค์กร จุง รักษาไว้ และจุงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ – กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ – ระบุและประเมินความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ – องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ – มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ – มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ – ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ – ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดสิ่งที่มีประวัติดูอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่อง

ตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสูญเสียต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปราม ล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต

๖. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีทั้งหมด ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๖.๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

ในการคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานได้ค้นหากระบวนการงานซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยง การทุจริต การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่ มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐาน หรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้า ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริต ด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงาน ในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอบุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มี จิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมาย

๖.๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนหลังจากที่หน่วยงานตกลงร่วมกันว่าจะนำกระบวนการงานใดมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน หลังจากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนการงานนั้น มาระบุรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานในกระบวนการงานนั้น และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตให้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสียหายการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน ให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร อย่างไร เพื่ออะไร โดยเฉพาะรายละเอียดในส่วนที่เจ้าหน้าที่รัฐ เข้าไปมีพฤติกรรมทุจริตอย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการงานหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงานอาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

๖.๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานได้กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑) โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

๒) ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสียหายนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลมูจลินท์ ได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตฯ ไว้

๑. เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) (จำนวนครั้ง)

ระดับ	โอกาสเกิดการทุจริต
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้ง ต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้ง ต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง ต่อปี

๒. เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) (ด้านการเงิน)

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (ผลกระทบทางการเงิน)
๕	ความเสียหายเกิน ๕ แสน ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๑ ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๑ ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๑ ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๓. เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) (ด้านอื่นๆ)

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (ผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน)
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์หน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชน และมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน/เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	- ไม่มี หรือมีแค่ข่าวลือ

๖.๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแล้ว หลังจากนั้นจะต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยการให้คะแนน ความเสี่ยงการทุจริต โดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยตารางการระบุประเด็นความเสี่ยง การทุจริต การให้คะแนน ความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

สีระดับความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
สีแดง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕ ขึ้นไป
สีส้ม	ความเสี่ยงระดับสูง	๑๐ - ๑๔ คะแนน
สีเหลือง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕- ๙ คะแนน
สีเขียว	ความเสี่ยงระดับต่ำ	น้อยกว่า ๕ คะแนน

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕x๑=๕)	สูง (๕x๒=๑๐)	สูงมาก (๕x๓=๑๕)	สูงมาก (๕x๔=๒๐)	สูงมาก (๕x๕=๒๕)
๔	ต่ำ (๔x๑=๔)	ปานกลาง (๔x๒=๘)	สูง (๔x๓=๑๒)	สูงมาก (๔x๔=๑๖)	สูงมาก (๔x๕=๒๐)
๓	ต่ำ (๓x๑=๓)	ปานกลาง (๓x๒=๖)	ปานกลาง (๓x๓=๙)	สูง (๓x๔=๑๒)	สูงมาก (๓x๕=๑๕)
๒	ต่ำ (๒x๑=๒)	ต่ำ (๒x๒=๔)	ปานกลาง (๒x๓=๖)	ปานกลาง (๒x๔=๘)	สูง (๒x๕=๑๐)
๑	ต่ำ (๑x๑=๑)	ต่ำ (๑x๒=๒)	ต่ำ (๑x๓=๓)	ต่ำ (๑x๔=๔)	ปานกลาง (๑x๕=๕)

๖.๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการ หรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือก วิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

๗. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต เกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของ องค์การบริหารส่วนตำบลมุขลินท์ ใน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ ดำเนินการผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพิจารณากระบวนการจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่ได้ดำเนินการในปีที่ผ่านมา เช่น เรื่องการลงโทษทางวินัยของเจ้าหน้าที่ รวมถึงข้อมูลสถิติเรื่องร้องเรียนการทุจริต ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ที่ผ่านมา ไม่พบการลงโทษทางวินัยของเจ้าหน้าที่ และไม่พบเรื่องร้องเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน ในประเด็นเกี่ยวกับสินบน ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอกที่ได้สะท้อนผ่านผลคะแนนเครื่องมือแบบวัด IIT และ EIT ของการประเมิน ITA ในปีที่ผ่านมา

๘. มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘
ของ องค์การบริหารส่วนตำบลมูจลินท์ อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	ระดับของความเสี่ยงการทุจริต (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑) การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีการเรียกรับสินบนเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลภายนอก ในการอนุมัติ อนุญาต หรือ ให้ได้รับการยกเว้น หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การจดทะเบียนพาณิชย์, ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ, การขออนุญาตก่อสร้าง ฯลฯ	๖ (ปานกลาง)	๑. ผู้บังคับบัญชามีการกำกับดูแลตรวจสอบ อย่างใกล้ชิด และมอบนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรม No Gift Policy แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ๒. จัดช่องทางการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ ๓. จัดทำแผนผังขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ ๔. จัดทำคู่มือ หรือแนวทางการให้บริการสำหรับผู้มารับบริการ ๕. ผู้บังคับบัญชามีการจัดกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้าง/ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน	ต.ค.๒๕๖๗ ถึง ก.ย. ๒๕๖๘	สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ระดับของความเสี่ยง การทุจริต (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ราชการเพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับบริการ หรือญาติ พวกพ้อง โดยการเรียกรับสินบน เป็นการตอบแทน เช่น การเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการให้บริการที่รวดเร็วยิ่งขึ้น, เรียกรับเงินเพื่อลดอัตราภาษีที่ต้องชำระ ฯลฯ	๔ (ต่ำ)	<p>๑. จัดทำบัตรคิวในการให้บริการ</p> <p>๒. จัดช่องทางร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่</p> <p>๓. ผู้บังคับบัญชามีการกำกับดูแลตรวจสอบ อย่างใกล้ชิด และมอบนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรม No Gift Policy แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน</p> <p>๔. ส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม</p> <p>๕. ผู้บังคับบัญชามีการจัดกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้าง/ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน</p>	ต.ค.๒๕๖๗ ถึง ก.ย. ๒๕๖๘	สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น	ระดับของความเสี่ยง การทุจริต (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๓) การจัดซื้อจัดจ้าง	เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีการกำหนด TOR ที่จัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเอื้อประโยชน์กับพวกพ้อง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยการเรียกรับสินบน เป็นการตอบแทน	๔ (ต่ำ)	<p>๑. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ TOR ที่มีความรู้ และมีความเป็นกลาง โดยให้มีการสับเปลี่ยน หมุนเวียนกัน</p> <p>๒. นำบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ มาเป็น แนวทางในการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ</p> <p>๓. จัดช่องทางการร้องเรียนการทุจริตและ ประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่</p> <p>๔. ผู้บังคับบัญชามีการกำกับดูแลตรวจสอบ อย่าง ใกล้ชิด และมอบนโยบาย No Gift Policy จาก การปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรม No Gift Policy แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน</p> <p>๕. ส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม</p> <p>๖. ผู้บังคับบัญชามีการจัดกิจกรรมที่เป็นการ เสริมสร้าง/ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน</p>	ต.ค.๒๕๖๗ ถึง ก.ย. ๒๕๖๘	สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ระดับของความเสี่ยง การทุจริต (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๔) การบริหารงานบุคคล	เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ราชการ เพื่อเรียกรับสินบน ในการประเมินผล การปฏิบัติงานของพนักงานจ้าง	๒ (ต่ำ)	<p>๑. มีการเผยแพร่การกำหนดหลักเกณฑ์ในการ บริหารงานบุคคลที่เกี่ยวกับการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของพนักงานจ้างที่ชัดเจนและเป็น รูปธรรม</p> <p>๒. ผู้บริหารหน่วยงานสั่งกำชับผู้บังคับบัญชา หรือผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวกับ การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานจ้าง อย่างเป็นธรรม</p> <p>๓. ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับการประเมินผลการ ปฏิบัติงานสามารถร้องทุกข์ต่อผู้บริหารได้ หากเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน</p>	ต.ค.๒๕๖๗ ถึง ก.ย. ๒๕๖๘	สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง

๙. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และการติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการ เพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ปัญหา อุปสรรค

ในการจัดทำมาตรการ และวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต องค์การบริหารส่วนตำบลมุขลินธุ์ มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ บุคลากรในหน่วยงานบางคนไม่ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยง

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ องค์การบริหารส่วนตำบลมุขลินธุ์ มีข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข ดังนี้

๑. จัดอบรมให้ความรู้หรือจัดกิจกรรมที่เป็นการปลูกจิตสำนึกหรือสร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน ให้มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน
๒. เผยแพร่กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ คู่มือและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและหลากหลายช่องทาง เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและชัดเจน รวมถึงการเผยแพร่บทลงโทษต่างๆ หากบุคลากรกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อหน้าที่การงาน
๓. จัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง เพื่อมอบนโยบายต่างๆ ที่เป็นการป้องกันการทุจริต และสร้างการรับรู้ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานตระหนักเห็นถึงความสำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตฯ

การติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการ เพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ให้มีการติดตามผลการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง ตามมาตรการที่กำหนดไว้โดยให้รายงานต่อผู้บริหาร จำนวน ๒ รอบ ได้แก่ รอบ ๖ เดือน (ภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๘) และรอบ ๑๒ เดือน (ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๘)
